

*Доповідь Лотоцької С.М. на тему:
Гуманна педагогіка – основа сучасної освіти
(28.03.2018 р.)*

Школа має бути в авангарді суспільних змін, так зазначається у Концепції «Нова українська школа».

Випускник нової української школи це - цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення; патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення; інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Світогляд людини закладається саме в школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та професійні якості. Школа для дитини – це не просто дім знань із предметів, а дім, де дають освіту для життя. Цінність предметів (знань та умінь) у їх виховній спрямованості.

Одним із восьми компонентів формули нової школи є *наскрізний процес виховання*, який формує цінності. Це виховання на цінностях.

Виховний процес має бути, як визначається у Концепції нової школи, невід'ємною складовою усього освітнього процесу і орієнтуватиметься на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність), а також говорить, що *«Найосвіченіша людина може стати найгіршим злочинцем, якщо не розуміє і не поділяє загальнолюдські цінності. Нова українська школа буде формувати ціннісні ставлення і судження, які служать базою для щасливого особистого життя та успішної взаємодії з суспільством»*.

Мати ціннісне ставлення - значить, сприймаючи якийсь об'єкт чи явище, бачити його внутрішню сутність, розуміти його місце в людському житті, його призначення. Таке ставлення формується в процесі його проживання, соціально цінної діяльності.

Отже Науково-методична проблема школи *«Формування освітнього середовища для саморозвитку особистості на засадах гуманної педагогіки»*, передбачає створення і реалізацію навчально-виховного середовища, всередині якого відбувається вихід на соціально-зрілу, компетентну, творчу особистість з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної свідомості; прищеплення морально-етичних та естетичних навичок бережливого ставлення до власного здоров'я *і створення у школі системи духовно-морального виховання* з використанням ідей гуманної педагогіки педагогів-гуманістів В. Сухомлинського, А. Макаренка, К.Ушинського, Я.Корчака, Г. Сковороди, зокрема Ш.О.Амонашвілі.

В основі діяльності педагогічного колективу лежать цінності гуманної педагогіки педагогів-гуманістів.

Загальними принципами діяльності педагогічного колективу є:

1. Гуманно-особистісний підхід до дітей, що передбачає віру у можливості кожного учня, співпрацю з учнями.

2. Індивідуалізація виховання та навчання шляхом визначення найбільш оптимальних методів і форм педагогічної роботи.

3. Поетапне становлення і розвиток природних здібностей дитини.

4. Формування культури здоров'я, потреби в здоровому способі життя учнів, батьків, вчителів.

5. Формування нової ментальності учнів, батьків, вчителів в процесі переорієнтації з академічних досягнень на особистість дитини

Розвиваючий та зберігаючий духовне здоров'я простір надає можливості:

- учням – самовизначатися, самоудосконалюватись, самореалізовуватись у різноманітних видах діяльності;

- педколективу – реалізувати цю мету через соціально-педагогічні ініціативи, створюючи умови для соціалізації учнів;

- батькам – брати участь у розробці фінансово-економічного механізму підтримки освітніх ініціатив;

- громадськості – брати участь у створенні єдиного освітньо-виховного простору.

Стратегічна метою роботи школи є: духовна, освічена, вихована, здорова, інтелектуально розвинена людина.

Її методологічною основою є такі уявлення:

- Людина знаходиться в постійному саморозвитку, стаючи суб'єктом власного життя;
- Тільки в процесі духовного розвитку людина може придбати власну самовизначенність;
- Найвища цінність життя – здоров'я людини, за яке вона повинна відповідати сама і сама повинна підтримувати свій організм в здоровому стані;

- *Освіта – процес становлення і розвитку особистості в спеціально створеному природо-соціокультурному середовищі;*
- *Школа цілеспрямовано впливає на всі верстви населення, забезпечуючи активне формування особистості дитини;*
- *Учень – головний суб'єкт навчально-виховного процесу (його психологічний статус, характер поведінки, свідоме ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, що засноване на достатньому рівні санітарних навичок та санітарно-гігієнічних знань);*
- *Учень, учитель, батьки – рівноправні партнери здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу;*
Учитель – найважливіший ресурс, від інтелекту та професіоналізму якого залежить якість освіти

Основною метою роботи школи є: Гуманізація навчально-виховного процесу, як основа духовно-морального становлення особистості учня.

Об'єктом дослідження є : організація виховної роботи на уроках та в позаурочний час.

Предметом дослідження даної теми є: система духовно-морального виховання учнів.

Основними завданнями школи є:

1. Створення морально-духовної сфери розвитку.
2. Забезпечення педагогічної підтримки дитини в рішенні, розв'язанні проблем.
3. Забезпечення високої культури взаємовідносин у системі:
 - “учитель – учень”
 - “учитель – батьки”
 - “учень – учень”
 - “учень – суспільство”
4. Формування уміння аналізувати життєдіяльність особистості за духовно-моральними критеріями Нової української школи у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті, школи, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Водночас батькам теж подобається відвідувати цю школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння.

Вивчаючи літературу класиків педагогіки і сучасні педагогічні праці, я прийшла до висновку, що саме гуманна педагогіка приймає дитину такою, якою вона є, бачить в дитині її безмежність, допомагає їй розкритися, отримувати знання з бажанням.

Тому Втілення в навчально-виховний процес проблеми, обраної колективом, стало для нас пріоритетним. Цій проблемі відповідає тематика педрад, семінарів-практикумів, робота МО вчителів школи, диспутів на засіданнях методичної та педагогічної ради, презентація творчої педагогічної майстерності, збирання інформації, контроль, аналіз, корекція роботи педагогів.

Праці А.Макаренка, В.Сухомлинського, Г. Сковороди і Шалви Олександровича Амонашвілі дали багато відповідей на наші професійні питання і розуміння, що той стиль роботи спілкування зі своїми учнями, ті, іноді інтуїтивно знайдені, методи і прийоми навчання і виховання називаються гуманною педагогікою. І в школі була організована творча група «Ідеї гуманної педагогіки в сучасній освіті», де зібралися вчителі – однодумці. *Про напрямки і результати роботи творчої групи розповість керівник Пермінова Н.Л.*

● 1. «*Полюби майбутнє - виростуть крила*» (керівника шкільної творчої групи «*Майстерня гуманної педагогіки*» Пермінова Н.Л.)

Гуманна педагогіка зміцнила нас і пустила коріння. По роботі творчої групи оформлена тека. Зібрана і поповнюється бібліотечка, з питань Гуманної педагогіки та проводилася різнобічна методична робота:

I. Педагогічні ради:

1. "Подолання інертності та консерватизму педагогічного мислення, розвиток творчого потенціалу вчителя"
2. "Гуманно-особистісний підхід до виховання школярів як спосіб морального оздоровлення суспільства"

II. Шкільні Педагогічні читання:

1. «Проблема облагородження душі і серця Дитини в педагогічній творчості Ш.Амонашвілі»,
2. «Полюбіть майбутнє – виростуть крила» ,
3. «Григорія Сковороди».

Педагогічні ради і Педчитання проходили в цікавій, інтерактивній формі. Були затронуті глибокі питання, які стосуються сьогодення.

III. Семінари:

1. Психологів та соціальних педагогів загальноосвітніх навчальних закладів району на тему: «Вплив позитивних емоцій на формування здорового способу життя» (Сіродан О.І.)

2. Районний науково-теоретичний семінар вчителів історії та правознавства «Розвиток пізнавальної компетентності учнів як один із засобів формування успішної особистості». (Коломієць Л.Ф., Защинський С.О.)

Учасники семінару ділились досвідом роботи, методичними розробками, практичними напрацюваннями з даної теми.

IV. Засідання Київських Студій гуманної педагогіки:

1. «Земні і небесні шляхи Григорія Сковороди»

2. «Співпраця вихователя, вчителя з батьками. Духовні закони розвитку сім'ї в творах Василя Сухомлинського.» Лейтмотив: "Любов людська повинна бути не тільки красивою, відданою, вірною, але й мудрою і обачною, гострозорою і розбірливою. І лише тоді, коли вона буде мудрою і обачною, вона може бути красивою і щасливою" В. Сухомлинський.

У роботі студії взяли участь і вчителі нашої школи: керівник творчої групи «Майстерня гуманної педагогіки» Пермінова Н.Л., вчитель початкових класів Князева В.В. та практичний психолог Сіродан О.

У. Педагогічні форуми:

1. "Нова початкова школа - простір освітніх можливостей", учасниками якого були вчителі початкових класів Стафійчук Л.С. та Князева В.В. *На форумі презентувались інноваційні засоби навчання молодших школярів: електронні навчальні комплекти та програмне забезпечення, книги нового освітнього простору, "розумний" дизайн освітнього середовища тощо.*

Вчити, виховувати, розвивати дитину важко, але й дуже радісно водночас. Упродовж років на наших очах, наче квітка, розкривається дитяча особистість. Школяр набуває знань, умінь, досвіду, навчається спілкуватися, оцінювати себе та інших, у сприятливих умовах стає дедалі кращим і кращим.

Які ж ці сприятливі умови?

Людинознавча природа вчительської праці, її різнобічність і не завжди передбачуваність зумовлюють особливу роль **особистих якостей учителя**. Я повністю поділяю ствердження Симона Соловейчика: «Спершу люблю, а потім навчаю». Безперечно, що без любові до дітей не може бути справжнього вчителя. Тільки з любові народжуються педагогіка серця, одухотвореність стосунків. *В.О. Сухомлинський писав, що влада педагога над особистістю учня дуже велика, і вона має бути мудрою.*

Педколектив школи намагається будувати свою роботу так аби не втратити традицій школи, не приземлити політ таланту своїх вихованців і не позбавити творчості дитячу особистість. Вчителі прагнуть розвивати в дитині

індивідуальне, самобутнє, спираючись на її природу, а також прикладають всіх зусиль, щоб не втратити здібностей дитини. Цьому сприяє демократизація всього навчально-виховного процесу, яка пронизує усі сфери шкільного життя.

Вся виховна робота в нашій школі здійснюється за такими видами діяльності: виховна діяльність адміністрації, робота класних керівників, робота вчителів. Діяльність адміністрації визначає організаційні, контролюючі, методичні та координуючі функції. У своїй роботі ми створюємо умови для підтримки життєдіяльності системи виховання, цілісності виховного процесу в школі, систематично проводиться контроль усіх ланок виховного процесу залежно від посадових обов'язків, здійснюється методична робота з класними керівниками та координується взаємодія школи, сім'ї, громадськості. Робота класних керівників полягає у створенні умов для розвитку особистості учня. Досягається це організацією та проведенням виховної роботи з класним колективом та діяльністю в соціумі. Сюди входять: **гурткова робота та робота за інтересами, вивчення умов життя учнів, визначення кола спілкування учня в школі та поза нею, взаємини з батьками, проведення виховних бесід, годин спілкування та інших виховних заходів** тощо. Що ж стосовно діяльності вчителів у виховному процесі, то їх завдання полягає в тому, щоб забезпечувати виховання учнів під час уроків, занять в гуртках, під час **предметних тижнів** (*математики, англійської мови, природничих дисциплін, Шевченка, початкових класів*)

Сьогодні визначальним для нас, педагогів, є загальнодержавні завдання: це в першу чергу виховання свідомого громадянина і патріота України, господаря на власній землі, створення всіх умов для його національного виховання, які спрямовані на формування ціннісних ставлень (за Концепцією Нової Української школи)

Формування патріотичних почуттів означає вироблення високого ідеалу служіння народові, готовності до трудового та героїчного подвигу в ім'я процвітання української держави. Саме з метою формування в учнів почуття патріотизму, розуміння нерозривного взаємозв'язку минулого, сучасного і майбутнього України в школі реалізуються певні технології щодо розвитку творчих інтересів учнівської молоді до пошукової, науково дослідницької роботи, **Майстер клас** "Створення відеоблогів у Ютуб та їх просування" Сова Уляна 5-В, Яценко Матвій 5-В та Командир Анастасія 7-А із вчителем англійської мови Козинчук О.С.

Ми проводили літературні зустрічі з митцями поетичної ниви рідного краю: Тетяною Володай, Любов Осіпенко та односельцем Володимиром Кожем яченком та з актрисою Львівського театру Оксаною Іваненко

Наші вихованці мають можливість розвивати свої творчі здібності в танцювальному колективі *«Веселий каблучок»*, у вокальному гуртку, конкурсах і оглядах художньої самодіяльності, (**Нагорна В. (Гірак Л.М.)**) фестивалях, олімпіадах, концертних програмах, художніх виставках, відзначенні народних і шкільних свят, обрядах, іграх і забавах. Значна кількість учнів школи охоплені роботою у гуртках *„Золоті пальчики”*, *«Бісероплетіння»*, що включає ознайомлення із специфікою декоративного мистецтва, його образним світом, виразністю предметних форм, використання елементів народної творчості. Діти виготовляють обрядові сувеніри, квіти та дерева з бісеру, вишивають бісером та створюють інші оригінальні вироби. Естетичне виховання пов'язане з естетичним розвитком особистості пробуджує в учнів бажання створювати прекрасне й боротися з усім потворним. Естетичне виховання, що проводиться на уроках, доповнює позакласна робота.

Прекрасним засобом естетичного виховання школярів виступає природа. Вихованню любові до прекрасного в природі сприяють екскурсії, походи, прогулянки, вивчення творів мистецтв, присвячених природі та еколого - натуралістичні гуртки: *«Природа рідного краю»* та *«Юні квітникарі»* (керівник *Моргун О.С.*), які були організовані в нашій школі і є одним із важливих компонентів виховної системи тим паче, що **У тій кризовій екологічній ситуації**, в якій перебуває наша країна (та й світ у цілому), школа має працювати на зниження споживацького ставлення до природи та формування екологічної свідомості. Варто також врахувати, що сучасна система екологічного права не є ідеальною і постійно вдосконалюється. Тому виховну роботу в школі спрямовуємо саме на формування правової свідомості учнів, яка формується на основі не тільки законів, а й поглядів, почуттів, переконань, які споконвічно були і залишаються найвищими духовними цінностями українського народу.

У пошуках моральних та естетичних орієнтирів ми звертаємось до мистецтва, яке акумулює систему загальнолюдських цінностей та ідеалів і які можуть послужити змістом духовного розвитку, гуманізації особистості. Саме під естетичним впливом мистецтва найповніше прокидається і активізується моральний потенціал людини з її почуттями, знаннями, переконаннями, мотивами, нормами поведінки. Діти відвідують історичні місця, краєзнавчі, художні музеї, виставки картин, скульптур, фотографій. Вони вчаться не тільки цінувати прекрасне, але й створювати щось власними руками. Тому у школі ми організовуємо тематичні виставки, на яких представлені плоди творчості дітей.

Морально-правове виховання формує правову культуру, прищеплює і розвиває моральні почуття, переконання і потреби поводити себе згідно з моральними нормами, адже воно має на меті сформувати в учнів розуміння загальнолюдської і народної моралі, потребу у формуванні морально-

вольових якостей, рис характеру, готовності до морального самовиховання. Правове виховання в нашій школі здійснюється на основі Конституції України, Національної Програми правової освіти населення України та річного плану роботи школи (це складання індивідуальних карток розвитку дитини, дотримуватись правил поведінки в школі, суспільних місцях, за місцем проживання, поважати закон, звертати увагу на ті норми та розділи права, які захищають їх права та законні інтереси: норми сімейного, трудового, житлового, громадського права, тобто на ті питання, з якими вони зустрінуться за стінами школи)

Виклики сучасного суспільства ставлять перед системою освіти завдання виховати громадянина-патріота нової формації (ініціативну особистість продуктивно-діяльнісного типу, яка бачить перспективи своєї держави, готова відстоювати її інтереси). Основним документом щодо національно-патріотичного виховання підростаючого покоління є Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затверджена Указом Президента України від 13.10.2015 р. № 580/2015.

Військово-патріотичне виховання учнівської молоді є одним із складових річного плану виховної роботи. **Позакласні заходи:** дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»), (уроки-пам'яті та уроки-мужності «Ми – нащадки перемоги», «Безсмертний подвиг українського народу», «Безсмертна весна Перемоги», «Солдатські долі», «Онуки та правнуки дідів-переможців», операції милосердя, конкурс малюнка «Хай буде мир на всій землі»,) зустрічі з ветеранами Великої Вітчизняної війни (Стафійчук Л.С.), загальношкільна лінійка «Збережемо пам'ять про подвиг» (Шара І.С., Односум В.В.), мітинг-реквієм «Не згасити пам'яті вогонь» є основними складовими національно-патріотичного виховання і **Завдання** вчителя полягає у тому, щоб слова «Україна», «патріотизм» набували для дитини особливого смислу, тобто сприймалися не лише розумом, а й «серцем».

Класними керівниками проведено виховні години, присвячені Дню Українського козацтва, виховний захід «Афганістан – біль моєї душі»; (Коломієць Л.Ф.); «І запалали свічки пам'яті та скорботи» (Бондаренко Т.А., Односум В.В.); зустріч учнів з воїнами АТО (Князева В.В.); учні школи взяли участь у Всеукраїнській акції «Напиши листа захиснику України», Брейн – ринг «З Україною в серці», флеш-моб «Міжнародний день вишиванки», **Свято пам'яті Т.Г.Шевченка** «Хай палає свічка...», (Ковриженко В.О.) провели диспути «Що означає бути патріотом України», «Чи потрібен я державі таким, яким я є сьогодні?» та інші патріотичні заходи, присвячені Героям Небесної Сотні та Героям, загиблим у зоні АТО, Дню Збройних сил України «Лицарський турнір» (Стафійчук Л.С.) Дню українського козацтва; участі в акції зі збору пластикових кришечок для

виготовлення протезів воїнам АТО; проведенню виховних заходів за участю учасників АТО та волонтерів, участі у районних конкурсах: «Моя Батьківщина-Україна», «Об'єднаймо ж, брати мої» (*Борисюк Світлана 6 - Б*), фотоконкурсах – «Я – гордість твоя Україно», «Неосяжна моя Україно», (*Корольов М., Односум Д.*); «Моя Україно» (*Давидова Д.*), конкурсах малюнків «Міжнародний день Миру», «Світ без насильства» (*Односум Д.*), «Чарівна палітра» (*Штань Д., Вовкотруб В.*), «Тарас Шевченко – володар у царстві духу» (*Штань Д.*), «Космічна фантазія» (*Бащиров Н.*) - (вч. Односум В.В.)

Також учні нашої школи із захопленням долучилися до всеукраїнської акції «Дитячий оберіг для воїна». Наші школярі з величезним натхненням та вірою виготовляли для українських солдат невеличкі подарунки-обереги, писали листи воїнам, малювали малюнки, благодійні ярмарки та акції. Акція милосердя «Від серця – до серця». Були зібрані речі, канцелярські товари, продукти харчування для дітей з малозабезпечених родин школи та малозабезпечених мешканців села. А також силами учнів 4-х класів (*Стафійчук Л.С., Добровольська Г.В.*) була надана допомога дітям із прийомних сімей із селища Гатне та багато дитячих речей, взуття, побутових засобів, необхідні речі для рукоділля та творчості для вихованців інтернату у м.Золотоноша. 2-В класу разом із *тьютором* Наталією Вікторівною приєдналися до щорічної акції на підтримку людей із синдромом Дауна. Всі ці заходи сприяють формуванню громадянина - патріота України, підготовленого до життя, з високою національною свідомістю, вихованню громадян, які здатні побудувати громадянське суспільство, в основу якого були б закладені та постійно втілювалися демократія, толерантність та повага до прав людини.

Найбільша цінність – це здоров'я людини. Мрія кожного з батьків – бачити свою дитину здоровою, гармонійно розвинутою . Педагогічний колектив школи прагне втілити цю мрію у дійсність. Досягти цього можна лише через утвердження здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури особистості. Повноцінний фізичний розвиток особистості, формування її фізичних здібностей, зміцнення здоров'я, гармонія тіла і духу , людини і природи – основа фізичного виховання. **Сьогодні працюємо над проектом «Здорова дитина – майбутнє України»** , який передбачає заходи, що сприяють збереженню і зміцненню здоров'я, розвивають фізичні якості учнів, забезпечують набуття необхідних знань у галузі гігієни, медицини, фізичної культури і спорту. У школі систематично проводяться цікаві

спортивні заходи. Щорічно проводяться змагання з легкої атлетики, спортивні ігри «Старти надій», «Малі Олімпійські Ігри», «День здоров'я», «Олімпійський урок», спортивні свята «Ну-мо хлопці!», «Козацькі розваги», учні з відвідують спортивні гуртки з настільного тенісу (Давиденко М.П.), шашків та шахмат (Наконечний О.М.)

Ми пишаємося спортивними успіхами наших учнів:

- 1). Гатіатулліна Софія Андріївна, учениця 4-Б класу за I місце в забігу на дистанцію 500 метрів серед дівчат. (Гудзенко В.М.).**
- 3). Сніжко Ілля, Давиденко Владислав учні 5 – А класу, Баталін Максим учень 4 – В, Чернов Віктор – 3 – А за I місце у Відкритому Кубку Федерації Таеквон-до І.Т.Ф. України серед дітей та юнаків. (Гудзенко В.М.)**
- 4). Сніжко Ілля, Баталін Максим учень 4 – В, Гатіатулліна Софія учениця 4-Б класу, Односум Наталія – 4 – Б класу за I місце з Відкритого кубку з Таеквон-до ITF серед дітей 5-13 років.**

Філософи стверджують: життя – це постійний вибір. У кожній ситуації, коли треба зробити певний вибір, різноманітні сенси ніби обступають особистість учня, вимагають знайти той єдиний вчинок, що має зберегти гідність і прислужитися розвитку та утвердженню державної, національної, громадянської та особистісної ідеї. Школа нині покликана, спираючись на психологічні дослідження, формувати людину – члена громадянського суспільства, яка усвідомлює особисту відповідальність за майбутнє своєї країни. Саме учнівське самоврядування покликане навчити дітей приймати рішення, які стосуються життя всього колективу.

● **2. Співповідь** «Учнівське самоврядування – модернізатор гуманістичних ідей школи» - педагог організатор **Каліночка К.В.** (виступ)

Подальше життя покаже, чи стануть наші вихованці національно свідомими, законослухняними громадянами України, людьми, які здатні творити добро для інших людей, чи байдужими споживачами, безпринципними вихованцями чужої волі. Впевнена, що перший варіант – вірогідний.

Але ніяка виховно-освітня робота школи, вчителів, навіть побудована на принципах гуманної педагогіки не дасть потрібних результатів, якщо не буде підтримки учнів їх родинами.

Саме їм, батькам, першим діти ввіряють свою душу, батьки – перші педагоги дитини.

Я гадаю, що в термін «педагогіка співпраці» вкладається сенс не лише «співпраця: учень + учитель», але і «співпраця: учитель + батьки, сім'я учня».

Ш.О.Амонашвілі говорить: *"Потрібний не просто зв'язок школи з сім'єю. Потрібна цілісність виховання, цілісність підходу до дитини. А ця цілісність повинна виражатися в загальній зацікавленості батьків і учителів в організації гуманного педагогічного середовища навколо кожної дитини"*.

Обидві сторони - педагоги і батьки зацікавлені в навчанні дитини, розкритті і розвитку в ній кращих якостей і властивостей. Це і обумовлює необхідність створення союзу школи і сім'ї. На сьогодні маємо вже спільні здобутки і напрацювання за напрямом: **ШКОЛА – СІМ'Я - ГРОМАДСЬКІСТЬ**

- відвідування уроків членами батьківського комітету і батьками, Дні відкритих дверей, відкритих виховних заходів, загальношкільних свят;

- спільні збори, засідання ради школи, розширені засідання педагогічних рад за участю батьків дають можливість їм з перших рук отримати інформацію про навчально-виховний процес, висловити свої думки, побажання, зауваження; *(На збори батьківського активу завітали гості: Святопетрівський сільський голова А.М.Овсієнко, депутат районної ради П.Л.Реган, депутат Святопетрівської сільської ради М.Б.Ткач, директор центру соціальної реабілітації «Отчий дім» Н.Моргун.)*

- безпосередня участь батьків у шкільному житті своїх дітей, їх розвагах і відпочинку (конкурси, презентації, концерти, вистави, екскурсії, свята). Допомога у проведенні виховних заходів, спільне приготування костюмів, декорацій. Участь батьків у цих заходах – найкращий шлях до зближення з дітьми, розуміння і вивчення їх;

- не проходять поза увагою батьків і господарські клопоти. Допомога у проведенні ремонтних робіт класів і загальних приміщень, сприяння у проведенні суботників – та вони розуміють, що це робиться для створення комфортних умов для їхніх дітей.

Взаємодія школи, трудових колективів, підприємств, установ і організацій забезпечує підвищення відповідальності батьків за виховання дітей, створює умови для активної участі у вирішенні важливих суспільних, соціально-економічних, політичних і екологічних питань *(За сприяння сільського голови Овсієнка А.М. та депутатів Святопетрівської сільської ради у школі в літній час успішно працює пришкільний табір «Посмішка», діти мають можливість не тільки поглиблювати знання з англійської мови, але й змістовно проводити дозвілля, розважально - пізнавальну діяльність проводячи екскурсії, культпоходи, мандрівки у куточки живої природи та визначальні місця Києва, виїздне оздоровлення учнів школи Тернопільська*

обл., Одеса): Вищерозглянуті орієнтири виховання тісно взаємопов'язані, доповнюють один одного, мають самостійне теоретико-методологічне значення. Разом з тим вони утворюють цілісну систему виховного потенціалу. **Отже, вся виховна робота школи** спрямована на формування рис громадянина України, які включають в себе національну свідомість, розвинену духовність, моральну, художньо-естетичну, інтелектуальну, фізичну, правову, трудову та екологічну культуру

●3. **Виступ «Вихователь – творець духовної культури й здоров'я учнів» з досвіду роботи Добровольська Г.В. “Засоби, методи педагогічного впливу на формування особистості учня”**

●4. **Виступ «»Формування духовної особистості на заадах гуманної педагогіки на уроках етики та в позаурочний час» з досвіду роботи Коломієць Л.Ф.**

●5. **Виступ «Вчитель – творець духовної культури й здоров'я учнів» з досвіду роботи Ярошенко Н.Г. “Творчий потенціал вчителя – важливий чинник навчально-виховного процесу”.**

Добре вчити дитину, яка тягнеться до вас, як соняшник до сонця. Щоб не перервати цей ланцюжок довір'я, маємо утверджувати в своїх стосунках із учнями людську гідність кожної дитини незалежно від того, які в неї навчальні успіхи, а отже, бачити в ній спочатку людину, а потім уже учня. Гуманно особистісне спілкування на уроці — основа емоційного благополуччя вихованців, воно не може бути зорієнтоване на абстрактного молодшого школяра. Важливим джерелом осягнення теоретичних засад гуманного спілкування є праці видатних педагогів-гуманістів минулого і сучасності. Натхненно звучать для вчителів положення Гуманної педагогіки Ш.О. Амонашвілі, який, розвиваючи думки своїх попередників, говорить, що *«шлях до серця учня - це чисте серце вчителя»*.

●6. **Виступ «Сучасний урок як один з основних інструментів формування ціннісних орієнтирів на основі принципів гуманної педагогіки» - Федотова М.О.**

Урок – це основа життя, своєрідна модель життя. Слово складається із У – Ура, Світло, а Рок – удар долі.

Основна мета як стрижень усього освітнього процесу в системі завдань Школи Життя відповідає на питання: **до освіти й виховання якої людини прагне школа?**

●7. **Виступ «Особливості організації освітнього середовища європейських країн» - директор школи М.В.Неруш**

Виходячи з вищесказаного, особистісно-гуманна педагогіка прагне до виховання Благородної Людини, Благородної Особистості, Благородного Громадянина. Немає необхідності давати тлумачення суті Благородної

Людини, бо вікові ідеали суспільства в свідомості людей малюють багатогранну картину благородних громадян. Які б якості Благородної Людини не вкладав учитель у це поняття, він не помилиться. І батькам зрозумілий сенс Благородної Людини, бо в ньому батьківський ідеал простежується більш яскраво, ніж у таких поняттях, як «Хороша людина», «Вихована людина», «Освічена людина». **А Школа Життя служить здійсненню цієї основної мети.** Сенс, сутність її роботи полягає в тому, щоб усіма своїми освітніми засобами сприяти становленню, розвитку, вихованню в дитині Благородної Людини шляхом виявлення її особистісних якостей.

Для нас, педагогів, важливо усвідомлювати, що тільки гуманно-педагогічний процес, покладений в основу розвитку особистості дитини, допоможе громадянину країни стати не просто людиною, а особистістю, корисною та необхідною українському суспільству в період його відродження й розквіту у майбутньому.